

Vi vädjar om ändring av omskärelseriten

I Läkartidningen 21/98 angriper Tomas Bratel vårt debattinlägg mot rituell omskärelse av barn. Vi representerar en lokalförening av Rädda Barnen, som enligt stadgarna arbetar för barnens bästa och deras intressen utan sidoblickar på ras och religion. Vi anser inte alls att judar eller muslimer är barbarer. Vi har använt ordet barbariskt för ingreppet, starkt måhända, men i syfte att väcka till insikt och debatt. Vi motsätter oss inte omskärelse efter egen begäran i myndig ålder, men vi kan inte godta att det utförs på barn.

Vi hävdar med stöd av referenser att ingreppet saknar tidigare påstådda hygieniska och medicinska fördelar. Flera fall i Sverige visar att ingreppen innebär risker, både relativt vanliga sådana som sårinfektioner och mera ovanliga men för det enskilda barnet katastrofala.

Vi är inte obekanta med traditioner och riter och har full förståelse för att de finns. Vi hyllar religionsfrihet, men framhäver att både judendom och islam är något mycket större och viktigare än fysisk omskärelse. Att förändra omskärelse till en oblodig ceremoni i avvaktan på myndighetsåldern, då mannen själv får ta ställning, borde inte vara omöjligt i ett upplöst samhälle.

Bratel påstår att omskärelse av pojkar sker på åttonde dagen. Detta är säll-

Det är inte bra med tanke på konsumentskyddet att kompetensen delas ut på lokala grunder utan nationell konsensus. När Ahlin och Häggmark skriver att kvaliteten växlar mellan olika sådana utbildningar kan vi bara instämma. Kvalitetsfrågorna är enligt vår uppfattning mycket angelägna.

Roland Berg
docent, ordförande i Svenska psykiatriska föreningens arbetsgrupp för psykoterapifrågor,
Anna Åberg-Wistedt
docent, ordförande i Svenska psykiatriska föreningen

Referens

1. UHÄ, Högskolans psykoterapiutbildning. Förslag till förändringar. UHÄ-rapport 1985: 14, 1985.

synt i Sverige – de flesta barn är i växlande ålder, upp till tonåren. Inte kan väl Bratel påstå att inga förändringar av judiska seder eller synsätt alls skett under loppet av århundraden och årtusenden? Även i religioner kan riter vid behov förändras och deras symbolvärde bibehållas. Det andliga är ju det viktiga.

Det underlättar mycket om man i ett demokratiskt land som Sverige har en gemensam, modern och upplyst syn på barnet och inte utsätter det för onödiga fysiska och psykiska påfrestningar. Det ligger i allas vårt intresse att skydda bar-

nen från skadliga traditioner. För detta har vi stöd i FNs barnkonvention.

Man bör också minnas att Gud skapade mannen med förhud. Skall man då verkligen ändra på hans fulländade konstruktion? Kan man tänka sig att Abraham hörde fel? Han var ju dock 99 år fyllda!

Vi vädjar å barnens vägnar om en förnyelse och ändring av omskärelseriten!

Eva Carlsson
vice ordförande,
Rädda Barnen i Kalmar

Dubbla budskap till amalgam- och bildskärmssjuka

I Läkartidningen 12/98 har medicinalrådet Per Swartling under rubriken »Respektera patientens åsikt om orsaken till besvären» presenterat Socialstyrelsens nya allmänna råd [SOSFS 1998:3 (M)] om bemötande av patienter som sätter sjukdomsbesvär i samband med amalgamfyllningar och exponering för elektromagnetiska fält.

Som nämns i artikeln finns det varken något vetenskapligt underlag som styrker samband mellan allmänna sjukdomssymtom och amalgamfyllningar respektive elektricitet eller några prov och undersökningar varmed sådana samband kan påvisas. Eftersom patienterna med aggressiv skärpa hävdar en sjukdomsförklaring som är oförenlig med vetenskap och beprövad erfarenhet, kan det uppkomma problem i patient-läkarrelationen.

Omöjligheten för läkaren att acceptera presenterad sjukdomsförklaring uppfattas ofta av patienten som ett avvande av sjukdomen såsom sådan och en anklagelse om »inbillningssjuka» eller simulering. Resultatet har blivit ett antal anmälningar till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd.

Det har numera växt fram betydande kunskap om såväl karaktären hos som orsaksmekanismerna bakom amalgam- och bildskärmssjuka samt generell elöverkänslighet. På grundval härav har det utvecklats behandlingsmetoder som har visats vara förbluffande effektiva,

men det kan vara svårt för den sjuke att acceptera att orsaksmekanismerna inte är de som förfäktas av patientorganisationerna.

Varför varning om ingen risk föreligger?

Det är angeläget att allmänna råd från tillsynsmyndigheten inte strider mot vetenskap och beprövad erfarenhet. Dessvärre finns det inslag i SOSFS 1993:3 som inte fyller detta krav, och »försiktighetsprincipen» är ett typexempel på en föreskrift som motverkar sitt eget syfte. Den är en uppmaning till försiktighet med exponering för lågfre-

www.lakartidningen.se

Aktuella möten i Kalendariet

Möten, kurser, etc, som publiceras sist i Läkartidningen finns kvar på vår webbplats så länge som datumet är aktuellt.

Internationella kongresser finns under, ... ja just det, Kongresser!